

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ порядку вирішення питань адміністративно-територіального устрою України

20.09.2021

ст. 132
Конституції
України:

→ «**Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій**».

ст. 133
Конституції
України:

→ «**Систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.**

До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.

Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України»

ст. 92
Конституції
України:

→ «**Виключно законами України визначаються:**
13) територіальний устрій України;.....»

ст. 85
Конституції
України:

→ «**До повноважень Верховної Ради України належить:**
29) утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;.....»

ПРОБЛЕМАТИКА

Архаїчний

Указ Президії Верховної Ради Української РСР

**«Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального
устрою Української РСР» (1981 р.)**

Взагалі не врегульовано питання:

- ✓ правового статусу адміністративно-територіальних одиниць (АТО)
- ✓ вироблення критеріїв, класифікації АТО
- ✓ визначення повноважень інших органів щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою (АТУ)

Відсутність змін до Конституції України в частині децентралізації

**Реформа місцевого саомрядування та
адміністративно-територіального устрою**

актуалізують питання осучаснення законодавчого забезпечення питань АТУ

ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ

Номер реєстрації	Дата реєстрації	Назва законопроекту	Суб'єкт подання	Примітки
3 скликання ВРУ				
0907	12.05.1998	Проект Закону про адміністративно-територіальний устрій України	НДУ	Вето Президента не подолано
6 скликання ВРУ				
4182	10.03.2009	Проект Закону про територіальний устрій України	НДУ	В порядок денний не включено
7074	31.08.2010	Проект Закону про територіальний устрій України	НДУ	В порядок денний не включено
9738	19.01.2012	Проект Закону про територіальний устрій України	НДУ	Проект відкликано
11438	19.11.2012	Проект Закону про адміністративно-територіальний устрій України	НДУ	Проект відкликано
7 скликання ВРУ				
3373	08.10.2013	Проект Закону про адміністративно-територіальний устрій	НДУ	Проект відкликано
8 скликання ВРУ				
8051	22.02.2018	Проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України	КМУ	Проект відкликано
9 скликання ВРУ				
1187	29.08.2019	Проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України	НДУ	Проект відкликано
2804	24.01.2020	Проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України	КМУ	Проект відкликано
4664	28.01.2021	Проект Закону про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою України	КМУ	На розгляді Комітету

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

1. ТЕРМІНОЛОГІЯ

- «адміністративно-територіальна одиниця»
- «населений пункт», «поселення»
- «місто», «село», «селище»
- дефініція «територіальна громада»

ТЕРМІНОЛОГІЯ

п. 3 ч.1 ст.1 **4664**: **адміністративно-територіальна одиниця** — компактна частина єдиної території України з визначеними в установленому цим Законом порядку межами, що є просторовою основою для організації та діяльності органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування;

п. 8 ч.1 ст.1 **4664** : **територія територіальної громади** — нерозривна територія, в межах якої територіальна громада здійснює свої повноваження щодо вирішення питань місцевого значення відповідно до Конституції та законів України як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

п. 2 ч.1 ст.1 **4664** : **адміністративний центр територіальної громади** — населений пункт (село, селище, місто), що має розвинуту інфраструктуру і, як правило, розташований найближче до географічного центру території територіальної громади та в якому розміщується представницький орган місцевого самоврядування територіальної громади

адміністративно-територіальна одиниця - область, район, місто, район у місті, селище, село. ЗУ **«Про місцеве самоврядування в Україні»**

адміністративно-територіальна одиниця - це компактна частина єдиної території України, що є просторовою основою для організації і діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
(в Рішенні КСУ № 11-рп/2001 від 13.07.2001)

Стаття 1

ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні»

Адміністративним центром об'єднаної територіальної громади
ЗУ «Про добровільне об'єднання територіальних громад»

Потенційний адміністративний центр спроможної територіальної громади
(Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад Постанова КМУ від 08.04.2015 № 214

Мале місто . Про Основні напрями забезпечення комплексного розвитку малих монофункціональних міст.
Постанова КМУ від 17.03.2000 № 521

Адміністративно-територіальний географічний об'єкт. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю СБУ; наказ 12.08.2005 № 440, від 23.12.2020 № 383

Населений пункт. Про затвердження Правил дорожнього руху Постанова КМУ від 31.12.1993 № 1094

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

2. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ

- **рівні адміністративно-територіальних одиниць**
- **критерії віднесення населених пунктів до відповідної категорії**
- **питання щодо утворення та ліквідації районів у містах**
- **особливості адміністративно-територіального устрою м. Києва та м. Севастополя**

4664 : територіальний устрій

п. 1 ч. 1 ст. 1: **адміністративно-територіальна одиниця** — компактна частина єдиної території України з визначеними в установленому цим Законом порядку межами, що є **просторовою основою для організації та діяльності органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування**

Регіональний рівень

АР Крим, область

Субрегіональний рівень

Район

Базовий рівень

Місто, село, селище

Допоміжний рівень

Район у місті

Територіальна
громада

ст. 133 Конституції
України

4664 : категорії населених пунктів

МІСТО

**Місто ...
не менш 10 тис.
(ч. 3 ст. 9)**

*НАПРИКЛАД,
Угнів : 1007 жителів
(на 2001 р.)*

Населені пункти, яким до дня набрання чинності цим Законом **було присвоєно статус міст**відносяться до **категорії МІСТ**
(п. 2 ч. 3 Прикінцевих та перехідних положень)

СЕЛИЩА МІСЬКОГО ТИПУ, що на момент набрання чинності цим Законом **є адміністративними центрами районів..... відносяться до категорії МІСТ**
(п. 1 ч. 3 Прикінцевих та перехідних положень)

СЕЛИЩЕ

**Селище ...
не менш 5 тис..
(ч 4 ст. 9)**

*чинна норма :
понад 2 тис.*

ІНШІ СЕЛИЩА МІСЬКОГО ТИПУ - відносяться до категорії СЕЛИЩ
(п. 3 ч. 3 Прикінцевих та перехідних положень)

СЕЛО

**Село ...
менше 5 тис.
(ч 5 ст. 9)**

населені пункти, яким до дня набрання чинності цим Законом **було присвоєно СТАТУС СЕЛИЩ ... відносяться до категорії СІЛ**
(п. 4 ч. 3 Прикінцевих та перехідних положень)

4664 : ПОСЕЛЕННЯ

Це компактне **МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ** людей за межами населеного пункту, що не має сталого складу населення та яке не віднесено до категорії населеного пункту (п. 7 ч. 1 ст. 1 **4664**)

НЕ
входить в систему АТУ

НЕ
адміністративно-територіальна одиниця

АЛЕ

ч. 1 ст. 29 ЦКУ: **МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ фізичної особи** є житловий будинок, квартира, інше приміщення, придатне для проживання в ньому (гуртожиток, готель тощо), **у відповідному населеному пункті**, в якому фізична особа проживає постійно, переважно або тимчасово

поселення **може бути ВІДНЕСЕНО до категорії селища, села або ВКЛЮЧЕНО** до складу населеного пункту, в порядку, встановленому ст. 20 цього Закону (ч 8 ст. 9, ст. 20)

ст. 3 ЗУ «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»: **МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ** - житло, **розташоване на території адміністративно-територіальної одиниці**, в якому особа проживає, а також **спеціалізовані соціальні установи, заклади соціального обслуговування та соціального захисту, військові частини**

Порядок утворення населеного пункту не регламентований

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

3. ПИТАННЯ ЛІКВІДАЦІЇ, ЗМІНИ МЕЖ, НАЙМЕНУВАННЯ

- правосуб`єктність у питаннях ініціативи зміни АТУ (віднесення до відповідної категорії населених пунктів, найменування, перейменування, зміна меж тощо)
- правонаступництво органів місцевого самоврядування
- функціонування органів держави, які формуються за територіальним принципом, у разі зміни АТУ
- питання припинення діяльності місцевих рад (у разі ліквідації адміністративно-територіальної одиниці)
- питання призначення перших виборів до місцевих рад у разі утворення нових адміністративно-територіальних одиниць
- правові наслідки, пов'язані зі зміною АТУ

4664 : правові наслідки зміни АТУ

ч. 1 ст. 12 **Зміною** адміністративно-територіального устрою України є утворення та ліквідація, **найменування (перейменування)** адміністративно-територіальних одиниць, встановлення (зміна) їх меж.

ч. 6 ст. 12 **Зміна** адміністративно-територіального устрою **є підставою для приведення системи окремих державних органів, їх територіальних підрозділів, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у відповідність із змінами адміністративно-територіального устрою.**

ч. 1 ст. 12 Зміною адміністративно-територіального устрою України **є утворення та ліквідація, найменування (перейменування)** адміністративно-територіальних одиниць, встановлення (зміна) їх меж.

ч. 5 ст. 12 **Включення** всієї території адміністративно-територіальної одиниці до складу іншої адміністративно-територіальної одиниці **(інших адміністративно-територіальних одиниць)** такого ж рівня адміністративно-територіального устрою **є ліквідацією** відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Порядок ліквідації населеного пункту не регламентований

ІНШІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

- використання поняття спроможності територіальних громад у питаннях АТУ
- функціонування Державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад України
- фінансування витрат, пов'язаних зі зміною АТУ
- питання демократії участі при вирішенні питань АТУ
-

ОРІЄНТИРИ

— **ПРОБЛЕМАТИКА
ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
порядку вирішення питань
адміністративно-територіального устрою України**

Дякуємо за увагу!